

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Nieuwegein

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 november 2009 / rapportnummer 2332-52

1. OORDEEL OVER HET MER

Inleiding

De gemeente Nieuwegein bereidt een Structuurvisie voor om de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente in de periode tot 2030 vast te stellen. Aan de hand van vier ontwikkelthema's en een vijftal ontwikkelzones geeft de gemeente haar visie op de gewenste ontwikkelingen. Na jaren van groei worden er geen grote bouwlocaties in Nieuwegein meer mogelijk gemaakt maar wordt ingezet op inbreiding, herstructurering en gebiedstransformaties. De ontwikkeling van het gebied langs de A12 is in een apart project ondergebracht. Centraal in de Structuurvisie staat het streven om bestaande kwaliteiten meer zichtbaar, beleefbaar en bereikbaar te maken.

Initiatiefnemer van de structuurvisie is het college van burgemeester en wethouders. De gemeenteraad van Nieuwegein vervult de rol van bevoegd gezag. De ontwerp-structuurvisie bevat geen concrete m.e.r. plichtige ontwikkelingen. Ter ondersteuning van de besluitvorming heeft de gemeente Nieuwegein de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.)^{1 2} verzocht advies uit te brengen over het MER³.

Oordeel

De gemeente heeft een zorgvuldig proces gevoerd bij het tot stand brengen van de ontwerp-Structuurvisie. In het voorbereidende proces zijn ook de voor de m.e.r. relevante onderdelen aan de orde gekomen zoals alternatieve ontwikkelingsrichtingen. Deze informatie is verwerkt in de Bouwstenennota, de Perspectievennota en het Richtingenboek. De Commissie beschouwt deze documenten daarom als onderdeel van de m.e.r. procedure en is van oordeel dat **de essentiële informatie voor besluitvorming aanwezig is in de door de Commissie beoordeelde documenten.**

Het MER staat wel in contrast met de eerdere documenten in het planproces. De effectbeschrijvingen in het MER zijn algemeen van aard en niet op alle punten volledig navolgbaar. Daarnaast is in het MER niet duidelijk ingegaan op de relatie met de omliggende gemeentes en ontwikkelingen in de omgeving. De gemeente geeft het MER wel een nuttig vervolg door het te gebruiken als een signaalfunctie voor mogelijke negatieve milieueffecten bij nadere concretisering van de plannen.

In hoofdstuk 2 wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht en wordt een aanbeveling gedaan voor het vervolgtraject.

¹ In dit advies verder de Commissie genoemd.

² Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

³ De Commissie was niet gevraagd om te adviseren over de notitie reikwijdte en detailniveau.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Algemeen

De Commissie is van mening dat de gekozen werkwijze geresulteerd heeft in een duidelijke Structuurvisie die een goede basis biedt om Nieuwegein de komende jaren verder vorm te geven. De opeenvolging van Bouwstenennota, Perspectievennota, Richtingenboek en de ontwerp-Structuurvisie getuigt van een gedegen aanpak. In alle fasen van het proces zijn de bestuurders en de bevolking betrokken.

1. Het proces startte met een Bouwstenennota. De nota bevat een inventarisatie van de opgaven en knelpunten die naar voren komen uit een ruimtelijke analyse van de stad in zijn regionale context. Daarnaast zijn het vastgestelde beleid en de beleidsruimte geanalyseerd. Vervolgens zijn de belangrijkste thema's en onderwerpen voor het vervolg bepaald.
2. In de Perspectievennota zijn vier perspectieven onderzocht op basis van de assen: "consolideren-ontwikkelen" en "regionale" versus "lokale oriëntatie". Deze alternatieven zijn vergeleken op hun (milieu)consequenties en hebben geleid tot een eerste grove richting voor de ontwikkeling van Nieuwegein.
3. Op grond van de verschillende toekomstrichtingen uit de Perspectievennota is op hoofdlijnen een ontwikkelingsbeeld bepaald in het Richtingenboek.
4. Uiteindelijk hebben de bovenstaande drie stappen geleid tot de ontwerp-Structuurvisie Nieuwegein 2030. Het ontwikkelingsbeeld uit het Richtingenboek is verder uitgewerkt tot kaders voor de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.
5. De milieueffecten van de Structuurvisie als zodanig zijn beschreven in een "planMER Structuurvisie Nieuwegein, september 2009". Het MER bevat ook aanbevelingen en aandachtspunten voor het vervolgproces.

De Commissie vindt dat het planMER ten opzichte van de eerdere documenten in het planproces een beperktere functie heeft. De effectbeschrijvingen in het MER zijn algemeen van aard en niet op alle punten volledig navolgbaar⁴. In het MER wordt door middel van een tabel een overzicht gegeven van de milieueffecten van alle voorgestelde ontwikkelingen in de Structuurvisie. In deze conclusietabel worden uiteenlopende milieueffecten van verschillende ontwikkelingen per ontwikkelzone of ontwikkelthema opgeteld tot één totaalscore per milieuaspect. De tabel bevat veel negatieve milieueffecten en wekt daardoor de indruk dat de voorgestelde ontwikkelingen ongewenst zouden zijn voor het milieu. Dat is echter niet bij alle ontwikkelingen het geval en/of volgt niet duidelijk uit het MER zelf. Door de optelsom zijn de milieueffecten niet op alle punten meer volledig na te gaan. Het streven van de Structuurvisie om bestaande kwaliteiten meer zichtbaar, beleefbaar en bereikbaar te maken komt in de scores van de milieueffecten ook niet tot uitdrukking. Daarnaast wordt in het MER de kanttekening gemaakt dat doormiddel van (kleine) aanpassingen het negatieve effect verminderd kan worden. Doordat deze mitigerende maatregelen niet zijn benoemd is de ernst van de negatieve beoorde-

⁴ De 'Werkas' scoort in de tabel bijvoorbeeld negatief op het aspect verkeer, terwijl bij de beschrijving staat dat de Werkas een optimale bereikbaarheid en doorstroming moet bieden en dat aan de interne hoofdwegenstructuur in onder andere de Werkas extra dwarsverbindingen worden toegevoegd.

lingen in de tabel moeilijk op waarde te schatten. De Commissie beschouwt het voorgaande niet als essentiële tekortkomingen van het MER omdat milieuoverwegingen wel een duidelijke rol hebben gespeeld in de planvorming en alle relevante MER onderdelen zijn aanwezig in de eerder genoemde documenten.

In het MER worden per milieuaspect aandachtspunten benoemd die relevant zijn om nader te onderzoeken bij de concretisering van de plannen en projecten. De gemeente wil de tabel en de aandachtspunten gebruiken om voorafgaand aan vervolgbesluiten over nieuwe ontwikkelingen afspraken te maken over concretere maatregelen om de voorspelde negatieve gevolgen tegen te gaan of te mitigeren. Daarmee krijgt het MER een nuttig vervolg in het verdere planproces.

2.2 Relatie omgeving

In het MER is niet duidelijk ingegaan op de relatie met de omliggende gemeentes en ontwikkelingen in de omgeving, zoals de realisatie van de aangrenzende nieuwe wijk Rijnenburg. De m.e.r.-procedure voor Rijnenburg loopt vrijwel parallel met de m.e.r.-procedure voor de Structuurvisie Nieuwegein.

In de concept Structuurvisie Rijnenburg staat dat bewoners van de nieuwbouwwijk Rijnenburg voor hun voorzieningen vooral gericht zullen zijn op Nieuwegein. In het MER voor de Structuurvisie Nieuwegein wordt dit niet genoemd, terwijl het wel tot extra verkeer in Nieuwegein leidt waarop de huidige infrastructuur niet is afgestemd. In de stukken wordt in algemene zin aangegeven dat wordt ingezet op het realiseren van goede verbindingen met openbaar vervoer en fiets naar Rijnenburg. In het planMER wordt niet ingegaan op de bereikbaarheid per auto van Rijnenburg terwijl er ook een aanzienlijke toename van autoverkeer zal ontstaan. De infrastructuur in Nieuwegein is bovendien vooral Noord-Zuid georiënteerd.

Daarnaast is in de wijk Rijnenburg veel groen en water gepland. Hoe het water en het groen in Nieuwegein daarop aansluit komt niet naar voren in het MER.

- De Commissie adviseert om in het vervolgproces beide Structuurvisies zorgvuldig op elkaar af te stemmen zodat de routestructuren en de ligging van de ecologische verbindingen kunnen worden bepaald.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing plan-MER

Initiatiefnemer: burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwegein

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Nieuwegein

Besluit: vaststellen van de Structuurvisie Nieuwegein

Activiteit:

Vaststellen van de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Nieuwegein in de periode tot 2030.

Procedurele gegevens:

kennisgeving planMER in “Structuurvisie Nieuwegein” van week 40

ter inzage legging planMER: 1 oktober t/m 15 november 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 24 september 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 19 november 2009

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

drs. J.P. Siedsma (secretaris)

ir. K.A.A. van der Spek

ir. J. Termorshuizen

drs. G. de Zoeten

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Bouwstenennota Structuurvisie, Gemeente Nieuwegein, april 2007;
- Perspectievennota Structuurvisie, Gemeente Nieuwegein, oktober 2008;
- Richtingenboek Structuurvisie, Gemeente Nieuwegein, juni 2009;
- Nieuwegein Verbindt Ontwerp Structuurvisie 2030, Gemeente Nieuwegein, september 2009;
- PlanMER Structuurvisie Nieuwegein, Tauw, september 2009 .

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie Nieuwegein

De gemeente Nieuwegein bereidt een Structuurvisie voor om de hoofdlijnen en kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente in de periode tot 2030 vast te stellen. Na jaren van groei worden er geen grote bouwlocaties in Nieuwegein meer mogelijk gemaakt maar wordt ingezet op inbreiding, herstructurering en gebiedstransformaties. Ter ondersteuning van de besluitvorming over de Structuurvisie wordt de plan-m.e.r. procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2930-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

